

Panu Pokkinen

POKKINEN, pitkästä aikaa. Mutta kun ei laskiainenkaan ole enää kaukana, niin sopinee! Katselin muistiinpanoja taskuallakasta ja huomasin siellä tämän taritsematta jääneen kulttuurikaskun. Oulun yliopiston opettajainvalmistuslaitoksen ellei peräti jo Oulun opettajakorkeakoulun harjoituskoulussa oli ollut meneillään maantiedon tunti. Opettaja oli kysynyt pojannaskalilta, että minkälainen on alppimaisema. Poika siihen, että: "Se on ku' Pokkitörmä ikkään."

MUISTIINPANO on kyllä melko tuore, mutta olen merkinnyt kaskun **Aatto Kaljusen** aikana kuulluksi ja talletetuk-

si. Näin kai myös tarinan välittäjä. Aatto-tohtori!a oli hyvä huumorintaju, siksi tällaiset jäivät hänen mieleensä.

POKKINEN tuli vastaan myös illalla lukiessani Pohjoisen tyttöjen upeaa Oulu-kirjaa **Herskapia ja pieneläjiä** vanhassa Oulussa vuonna 1886—1887. Aleksanteri III:n syntymäpäivä oli koululaisten lupapäivä, ja silloin kirjan tytöt lähtivät Lyseonmäelle. Nimi tuli tietysti siitä, että vanhassa triviaalikoulun talossa oli jo yli kymmenen vuotta toiminut ruotsalainen lyseo.

TALVEN tullen koulupojat rakensivat Pokkisen rinteseen kelkkamäen tai mäkiä,

joista sitten lasketeltiin jos jonkinkokoisilla kelkoilla, oikein varta vasten tehdyillä ja hienosti päällystetyillä, kertovat perimätieto ja koulumuisetelmat, mutta myös kotipihasta lainatuilla vesikelkoilla. Sellaisia oli myös näillä mainitsemani Oulu-kirjan pojilla. "Kelkassa oli kerralla paljon tyttöjä, mutta ohjaavaa poikaa lähinnä istui oma flamma."

FLAMMA! Tuntuuko tutulta ollenkaan? Minä sen sanan kyllä muistan, mutta heila ja hellu se tyttö sittemmin yleensä oli — silloin kun oli. Nämä kirjan kertojatytöt ovat hyvin tunnetut ja monessa mutkassa näköksällä olleet **Maija-Liisa Bäckström, Ilse Juntikka ja Terttu Pellikka**. Se kirja kannattaa katsoa sekä tekstiensä että kuviensa takia!

LAPSUUS tuli mieleen, kun rupesin Pokkitörmästä puhumaan. Oulu oli silloin hiljainen kaupunki, ja Pokkisen päältä

kärsi laskea vaikka ajotietä. Niin vielä paljon myöhemmin. Näin myös paljon nuorempi ystäväni, joka asuikin siinä törmän juurella, Nöömännin rannan länsipuolella. Olkoon hänen nimensä vaikka Ali: "Pokkisella oli aika turvallista, varsinkin jos laske ajotiellä, missä hevoset ajoivat, tai rotuvaarilla. Silloin ei ollut vaaraa mennä Merikoskeen. Mutta toisaalta varsinkin potkuri ja vesikelkka tökkäsi hevosen kakkaroihin. Oli meillä (myös) Ravanderin vanha lappalaisahkio eli pulkka... Minne lie joutunut."

ALI muistelee myös, miten he tekivät Pokkisen puistoon latuja ja keskellä olevien kiviportaiden luo pienet hyppyrit. Siinä oli vain se vaara, että jos suksi irtosi, se saattoi viilettää koskeen saakka. Joka talvi eikä aina talven läpi Pokkisen väylä ei ollut jäässä. Mutta kun oli jäässä, luikua

riitti pitkälle, niin silloin, sata vuotta taaksepäin, kuin meidän vähän nuorempiankin lapsuudessa.

MYÖS senaikaisia poikien välineitä Ali kuvaa niin sattuvasti, että en malta olla lainaamatta. Suksissa oli tietysti nahkamäystimet, joihin sopivat vain kikkanoikkaiset paulakengät tai lapikkaat. Sauvat olivat suoraa pyöreää tai soikeaa haapapuuta, niissä rottinkiset mänttinahkaiset sommat. Ei ollut aina härskapinpojillakaan sen kummempia, mutta joskus jollakin oli fiinit rottinki- tai bambusauvat. Ja usein sukset olivat pitkiä ja mäkiin ainakin poikasten jaloissa sopimattomia, vaikka murtomaasuksi alkoikin saada jalansijaa perittyjen suksien rinnalla. Kätevimmät pojat tekivät tietysti hyljättyistä suksista omia hyppyreihinkin sopivia lipaskojaan.

JA sitten hypättiin!